

ПОРАДИ ВЧИТЕЛЯМ ТА БАТЬКАМ

Поради вчителям

Батьківські збори – як військовий парад. Кожен раз вимагається наново демонструвати свої можливості. Краще, щоб наочно. А головне батьківське питання завжди те саме: що відбувається з моєю дитиною в школі?

Дякуйте батькам за все підряд. Багато разів за одне й теж саме. Обов'язково у присутності всіх. Дякуйте учням за їх надзвичайних батьків. Дякуйте бабусям і дідусям за те, що зустрічають дітей зі школи, допомагають організувати шкільні свята. Окремо дякуйте татам – за виняткову увагу до потреб школи, за найменший крок назустріч дитині й учителю.

Звичайно, вияв вдячності може бути будь-яким. Але особливо запам'ятовуються листи з подякою.

Записи в щоденнику улюбленого дитяти – найболючіша тема для багатьох батьків. Як правило, записи невиразно інформують про те, чого дитина не виконала в школі. А якщо змінити тактику і почати писати позитивні, схвальні відгуки дякувати дитині офіційно (письмово), регулярно закріплюючи похвалу? Так, це потребує вашого часу, але воно цього варте!

Основне завдання школи, якщо вона справді хоче розірвати ганебне коло протистояння з батьками з приводу прав і обов'язків за виховання і навчання дітей, – переконати батьків у своєму щирому бажанні розділити цю відповідальність порівну.

Батьки не повинні боятися школи (пригадайте відсутність оптимізму на обличчях батьків, коли ви їм повідомляєте про чергові батьківські збори). Батьки не повинні почуватися у школі гостями, яких запрошують тільки на великі свята, або підсобними робітниками для миття вікон чи фарбування

парт, або безрозмірними гаманцями, з яких треба "витрушувати" необхідну суму в разі потреби.

Ніколи не "викликайте" батьків до школи. Завжди запрошуйте їх поговорити. І неодмінно наперед. Не практикуйте ситуації "Щоб завтра батьки були у школі!". Адже розмова під гарячу руку призводить до протилежного результату. До того часу, поки зустріч учителя і батьків буде для дитини покаранням, розраховувати на повноцінну співпрацю передчасно...

Вивчайте батьків (та інших членів сім'ї) за їх інтересами, сферою професійної діяльності, методами виховання, але не як маму Світлани чи тата Михасика, а просто як досвідчених дорослих людей, з якими вам доводиться вирішувати спільні проблеми. Можливо, ви зустрінетеся з дивовижними людьми, і вони стануть відомими завдяки вашій щирій зацікавленості.

Учіться у батьків, адже вчитель – це не обов'язково та людина, яка знає більше, а та, яка знає інше.

На жаль, на сьогодні батьківські збори – найпоширеніша форма взаємодії вчителя та родини учня. А де ж поділися лекції, семінари, педагогічні практикуми, дискусії, тренінги, конференції, психолого-педагогічні консультації? Що це – лінощі, дефіцит часу чи професійна невідповідність багатьох учителів? Виходить, кількість батьків, присутніх на зборах, – єдиний показник їх активності, довіри до школи, готовності взяти участь в житті класу. Але й тут дотримання простих правил може суттєво стимулювати процес залучення батьків до школи.

Ніколи не дорікайте батькам, які не відвідують батьківські збори, адже це не сприяє їх бажанню зустрічатися з вами частіше. Завжди щиро (без іронії) радійте їх появі у вашому класі.

Обов'язково звертайтеся до батьків по імені та по батькові, а не кажіть "мама Михайлика". Інакше може скластися враження, що батьки мають значення для вас тільки в такій ролі.

Привселюдно на зборах намагайтеся говорити про загальні проблеми, а не про проблеми конкретної дитини. А хвалити – персонально і обов'язково всіх. Знайдіть кілька теплих слів для кожної дитини. Діти змінюються, дорослішають, освоюють новий простір, і, як правило, набагато успішніше, ніж ми собі уявляємо на перший погляд.

Ви досягнете особливого ефекту, якщо вдасться проаналізувати, чого саме досягли школярі з часу вашої останньої зустрічі з батьками, а що їм не вдалося, залишилося недосяжним. Вияв проблеми має бути конструктивним: ось проблема; заради її вирішення було б непогано зробити це і це; я постараюся зі свого боку, а ви спробуйте зі свого...

Якщо батькам пропонується реальна і конкретна модель застосування батьківських ресурсів, то віддача завжди збільшується. Крок за кроком цілеспрямовані дії сприяють позитивним результатам. Зростає зацікавленість батьків. Вони починають звертатися до вас за порадами, а ви отримуєте можливість відслідковувати розвиток дитини у сім'ї.

Намагайтеся не критикувати дії колег, дотримуйтеся професійної етики, навіть якщо у вас інша думка з цього приводу.

У разі необхідності, просіть батьків про надання допомоги, докладно пояснюючи, чому саме ви не можете без них обійтися; попросіть висунути інші варіанти розв'язання проблеми і з бажанням їх обговорюйте.

Запрошуючи батьків до школи, запитайте себе: "Що я хочу отримати в результаті?" Якщо ви хочете зустрітися з мамою чи татом тільки для того, щоб висловити своє обурення, засудити дії дитини чи батьківські методи

виховання, то цей шлях неефективний. Спробуйте знайти й запропонувати конструктивне рішення, і це принесе полегшення перш за все вам.

Під час обговорення в присутності дитини пам'ятайте: наскільки б вона не була винна, батьки завжди (принаймні на людях) повинні бути адвокатами своїх дітей. Нечесно і несправедливо нападати обом на одного!

Не покладайтеся на чутки. Говоріть тільки про достовірно відомі речі, не заохочуйте наклепи.

Намагайтеся не використовувати загальні фрази "погано себе поводить", "не хоче вчитися" тощо. Висловлюйтеся чітко: "не виконав два домашніх завдання з математики", "відмовився відповідати на уроці хімії" і т.д. У такому випадку батькам буде легше проконтролювати подальшу навчальну діяльність дитини.

Пропонуючи різноманітні способи вирішення проблеми, не провокуйте батьків на насилля після так званого "розбору". Цим ви лише настроїте дитину проти себе, і, як результат, діти будуть уникати повідомляти батькам дати чергових зборів.

Завершуючи зустріч, запитайте себе, чи виправдалися ваші очікування щодо неї? З якими почуттями батьки йдуть додому? Як подивиться на мене учень завтра?

Поради батькам

У батьків із школою стосунки нерідко бувають складні... За десять років багато з них так і не можуть переступити через страх відвідування батьківських зборів, "індивідуальних консультацій", на які періодично запрошують вчителі. Але будь-хто з батьків розуміє: роз'єднаність із школою викликає непривабливі наслідки для обох сторін, не кажучи про дитину, яка,

як і в давні часи, залишається яблуком розбрату двох соціальних інститутів – сім'ї та школи.

Школа не завжди може задовольнити всі запити батьків. Зрозуміло також, що наявні у школі умови вимагають кращого, а рівень оплати праці, що існує зараз у системі освіти, не дозволяє батькам наполягати на багатьох своїх вимогах. І все ж таки... Якщо глянути на ситуацію по-іншому, то що ж зрештою залежить від нас, батьків? Як ми будуюмо наші взаємостосунки зі школою? Не є таємницею те, що школа – це величезний "полігон" для конфліктів, які часом провокуються нами, батьками. Змінити устрій шкільної системи нам не під силу, але, можливо, можна змінити щось у собі?..

Не вимагайте від школи більше, ніж вона може дати. Школа – це частина життя дитини. У першокласників – більша, у випускників – менша. Потурбуйтеся про те, щоб ваша дитина жила цікавим життям і поза школою, тоді можливі шкільні поразки і невдачі не будуть настільки руйнівними для її особистості.

Учителі, як і всі інші люди, різні. Не узагальнюйте і не переносьте своє невдоволення на весь колектив школи. Напевне, серед педагогів знайдуться ті, з ким ви можете знайти спільну мову та розуміння.

При виникненні неприємної ситуації, пов'язаної з вашою дитиною, пам'ятайте, будь ласка, що ви – єдина людина, здатна надати їй моральну підтримку при загальному "розборі". Ваше завдання в школі – прояснити становище, а от усі "заходи" краще застосовувати вдома після ретельного спільного обговорення із сином чи донькою.

Приходячи до школи, обов'язково просіть вести діалог на основі конкретних фактів, а не на основі особистих вражень учителів. Враження бувають інколи дуже суб'єктивними, і не варто опиратися лише на них.

Намагайтеся зібрати різноманітну інформацію про життя дитини і проаналізуйте її самостійно.

Спробуйте також зрозуміти не тільки особливості поведінки вашої дитини в класі (школі), але й загальну атмосферу навчального закладу. Будь-які вчинки дітей пов'язані із соціальним контекстом, в якому вони розвиваються. Не кваптеся робити поспішні висновки, не зрозумівши справжньої причини саме такої поведінки дитини.

Не приймайте вчительську правоту на віру. Звичайно, не слід обговорювати з дитиною тільки негативні якості (вчинки) учителів. Спробуйте в кожному явищі знайти ту краплю корисного, яка неодмінно присутня в ньому. Вчіть цьому дитину.

Намагайтеся регулярно приходити на батьківські збори. По можливості просіть класного керівника повідомити порядок денний та тривалість зборів.

На самих зборах піднімайте питання загального характеру, важливі для всіх. Усі проблеми, пов'язані саме з вашою дитиною, доцільно розглянути в індивідуальній розмові з учителем. Однак, краще для такої розмови вибрати спеціальний час, оскільки після загальних зборів повноцінна розмова може не відбутися, певні нюанси залишаться нез'ясованими.

Подумайте, чим саме ви можете допомогти школі чи конкретному вчителю. Не завжди ця допомога повинна проявлятися у матеріальній підтримці. Може статися, що ви володієте якоюсь корисною для школи інформацією чи можете надати консультації, пов'язані з вашою професійною діяльністю або здатні допомогти школі у тиражуванні навчальних матеріалів, забезпеченні комп'ютерними програмами тощо.

Ваша активна участь у житті школи сприятиме позитивному впливові не тільки на вашу дитину, але й на весь освітній простір, в якому вона знаходиться.

І останнє. Для того, щоб навчити дитину дотримуватися соціальних норм, батьки повинні не тільки розповідати про них людині, котра дорослішає, але й демонструвати це на практиці. Подумайте, будь ласка, якими бачить дитина ваші ділові та особисті стосунки з учителями? Чи згодні ви, щоб ваші син чи донька будували свої взаємостосунки з людьми, користуючись саме вашим прикладом? Якщо так – вас можна тільки привітати. Якщо ні – ви маєте час, щоби щось змінити.